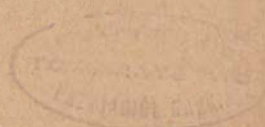

ZYGMUNT STRASZEWICZ

ZARYS EKONOMJI POLITYCZNEJ

52.466

WARSZAWA 1924

NAKŁADEM BANKU DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W WARSZAWIE

52466.1

DRUKARNIA
L. BOGUSŁAWSKIEGO
W WARSZAWIE

470.1924

PRZEDMOWA

W niniejszym wykładzie elementarnym zasad ekonomji politycznej posługiwałem się często metodą geometryczną, w której związek funkcjonalny między dwiema wielkościami przedstawiamy pod postacią krzywej w układzie współrzędnych Kartezjusza. Metoda ta jest w rękach dzisiejszych ekonomistów niezbędnem i wielce użytecznem narzędziem badań, a obok tego posiada wprost nieocenione zalety dydaktyczne. Jeden prosty wykres, zaopatrzony w krótkie wyjaśnienia, daje studjującemu przejrzystszy a zarazem gruntowniejszy obraz zjawiska gospodarczego, niż całe rozdziały tak zw. ekonomji literackiej. A kto raz przyswoił sobie tę metodę, kto nauczył się ujmować związki funkcjonalne w obrazy geometryczne, ten uczynił ważny nabytek umysłowy, ten ma ogromnie ułatwioną orientację w zawiłościach życia ekonomicznego.

IV

Do zrozumienia książki potrzebne są jedynie elementy matematyki. Kto przeszedł kurs gimnazjalny, ten nie napotka tu żadnych trudności. Jedynie dwa paragrafy, 23 i 39, zawierające próbki zastosowania rachunku, wymagają od czytelnika znajomości matematyki wyższej, ale nie wiążą się one organicznie z całością i mogą być w czytaniu pominięte; nie utrudni to w najmniejszym stopniu zrozumienia dalszego ciągu.

Autor

S P I S R Z E C Z Y.

WSTĘP.

1. Przedmiot ekonomji politycznej, strona 1. — 2. Pożytek wykształcenia ekonomicznego, s. 4.

I. Produkcja.

3. Praca, s. 8. — 4. Narzędzia, s. 10. — 5. Źródła energii w przyrodzie, s. 11. — 6. Postępy techniczne ludzkości, s. 15. — 7. Maszyna a organizm ludzki, s. 19. — 8. Czynności świadome i automatyczne, s. 21. — 9. Praca ludzka a praca maszyny, s. 23. — 10. Ewolucja pracy ludzkiej, s. 26. — 11. Maszynizm a oświata, s. 28. — 12. Podział pracy, s. 31. — 13. Nowsze usiłowania podniesienia wydajności pracy, s. 36. — 14. Postęp ogólny ludzkości, s. 40.

II. Wartość.

15. Wartościowanie, s. 44. — 16. Wartość jako funkcja ilości, s. 48. — 17. Diagramat wartości, s. 50. — 18. Wartość graniczna, s. 57. — 19. Diagramat wartości granicznej, s. 60. — 20. Rola gospodarcza wartości granicznej, s. 64. — 21. Wnioski praktyczne, s. 69. — 23. Wstawka matematyczna, s. 73.

III. Wymiana.

24. Rola gospodarcza wymiany, s. 77. — 25. Stosunek wymienny, s. 80. — 26. Wymiana pomiędzy dwoma gospoda-

VI

rzami, s. 82. — 27. Rynek, s. 85. — 28. Wymiana na rynku, s. 87. — 29. Analogja, s. 89. — 30. Diagramat pobytu, s. 92. — 31. Sprzedaż stopniowana i zysk spożywców, s. 97. — 32. Zmienność krzywej popytu, s. 100. — 33. Diagramat podaży, s. 102. — 34. Cena równowagi, s. 108. — 35. Sztuczne regulowanie cen, s. 112. — 36. Następstwa dalsze, s. 117. — 37. Speculacja, s. 119. — 38. Wpływ postępu technicznego, s. 123. — 39. Wstawka matematyczna, s. 125. — 40. Wolna konkurencja i monopol, s. 128. — 41. Cena monopolowa, s. 131. — 42. Bezpłatne nabywanie dóbr, s. 136.

IV. Pieniądze.

43. Nowożytny mechanizm wymienny, s. 140. — 44. Rola gospodarcza pieniądza, s. 142. — 45. Co to jest frank? s. 147. — 46. Wymiana bezpośrednia w społeczeństwach nowożytnych, s. 151. — 47. Czy czeki mogłyby zastąpić monetę całkowicie? s. 156. — 48. Stała wartość wymienna, s. 158. — 49. Wszechświatowy zapas złota, s. 160. — 50. Popyt na złoto, s. 164. — 51. Podaż złota, s. 168. — 52. Poziom cen, s. 170. — 53. Fala drożyzny, s. 173. — 54. Równowaga pieniężna w stosunku do zagranicy, s. 176. — 55. Banknoty, s. 178. — 56. Pożytek banku emisyjnego, s. 182. — 57. Granice emisji niepokrytej, s. 185. — 58. Pieniądz papierowy, s. 187. — 59. Diagramat pieniądza papierowego, s. 191. — 60. Podatek emisyjny, s. 194. — 61. Skutki gospodarcze pieniądza papierowego, s. 199. — 62. Inflacjonizm, s. 203. — 63. Waluta poślaczana, s. 208. — 65. Prawo Greshama, s. 211.

V. Kapitalizacja i kapitał.

66. Oszczędność-rezerwa, s. 214. — 67. Kapitalizacja, s. 217. — 68. Kapitalizacja w gospodarce pieniężnej, s. 220. — 69. Rodzaje kapitałów, s. 224. — 70. Kapitał w gospodarstwie

prywatnem, s. 227. — 71. Postęp gospodarczy, s. 229. — 72. Kapitalizacja i postęp techniczny, s. 233. — 73. Kredyt konsumcyjny i kredyt produkcyjny, s. 237 — 74. Stopa procentowa, s. 241. — 75. Klasa robotnicza i kapitał, s. 247. — 76. Renta gruntowa, s. 254.

VI. Wymiana międzynarodowa.

77. Procesy wyrównawcze, s. 259. — 78. Bilans handlowy, s. 262. — 79. Popularna teoria handlu zagranicznego, s. 265. — 80. Koszty względne, s. 268. — 81. Wędrowki kapitałów i ludzi, s. 272. — 82. Cła, s. 275. — 83. Podłoże ideowe protekcjonizmu, s. 279. — 84. Protekcja poszczególnych działów wytwórczości, s. 283. — 85. Protekcja ogólna wytwórczości krajowej, s. 285. — 86. Argumenty za protekcją, s. 288.
